

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ ЗАСОБАМИ НАРОДНО-СЦЕНІЧНОГО ТАНЦЮ В ПРОЦЕСІ ПОСТАНОВЧОЇ РОБОТИ

В сучасних умовах глобалізації розвитку освітянської діяльності проблема підготовки майбутнього творчого вчителя для подальшої професійної реалізації на ринку праці набуває винятково важливого значення. Особливої актуальності вона набуває в зв'язку з корінною реформацією сучасної вищої освіти, пов'язаною з стрімкими динамічними змінами в сучасних соціально-економічних умовах, які вимагають від людини потужних творчих резервів.

Навчання відіграє провідну роль в психічному, естетичному, моральному, фізичному, інтелектуальному та творчому розвитку особистості, воно забезпечує формування та розвиток його внутрішнього потенціалу.

Оскільки основною метою професійного освітнього процесу є розвиток професійно-творчої особистості студента, то одним з ключових елементів становлення і розвитку творчої особистості педагога є становлення і розвиток його творчого потенціалу.

Вагомою ланкою даної проблеми є процес формування творчого потенціалу майбутнього вчителя хореографії засобами народно-сценічного танцю. Адже для успішного професійного становлення, формування творчого потенціалу, на нашу думку є пріоритетним використання духовного потенціалу мистецтва, зокрема, народного. Народна танцювальна культура є особливою художньо-комунікативною, освітньою системою, і як показує багатовіковий педагогічний досвід, є дієвим засобом збагачення духовного досвіду особистості, відображаючи століттями сформовані уявлення людини про всесвіт, красу і гармонійність самої людини, естетику побуту.

Оскільки вищою формою навчально-пізнавальної діяльності вважається творча діяльність, то вивчення народно-сценічного танцю майбутніми учителями хореографії розглядаємо як невід'ємну складову професійної підготовки в процесі формування творчого потенціалу особистості студента-

хореографа, адже одним з пріоритетних завдань національної системи освіти виділяється прилучення до досягнень національної культури, вивчення історії, звичаїв і традицій народу.

Творчий потенціал викладача виступає багатокomпонентним і багатofакторним явищем, що характеризує собою сплав знань і умінь, особистісних і професійних якостей та здібностей викладача, направлених на створення суб'єктивно і об'єктивно нового в педагогічній практиці та зумовлює можливості майбутнього фахівця до творчої діяльності.

У структурі творчого потенціалу існує внутрішня єдність всіх його компонентів, а збалансованість їх і повнота представлені особистісними і професійними властивостями і якостями, які додають викладачу додаткову силу, тим самим забезпечуючи йому здатність виступати в ролі суб'єкта педагогічної творчої діяльності.

На нашу думку, творчо працюючий педагог – це викладач, якому властива творча самостійність, вміння передбачати і прогнозувати розвиток педагогічного процесу, результатом діяльності якого є якість, новизна, оригінальність та унікальність.

Аналіз стану проблеми формування творчого потенціалу студентів в освітньому процесі, дозволяє стверджувати, що творчий потенціал особистості, від моменту народження, розвивається і формується в процесі творчої діяльності.

Хореографічне мистецтво є ефективним засобом формування творчого потенціалу. Адже значення танцю виявляється у його можливості приносити естетичну насолоду, виховувати естетичні смаки, потреби, формувати емоційність, чутливість, позитивне ставлення до навколишнього світу.

Можливості для виховання людини в сучасному суспільстві, по суті, безмежні [2, с. 507], але ми переконані, що саме можливості народної хореографічної культури можуть зробити істотний вплив на повноцінне формування творчого потенціалу студента-хореографа в умовах навчання у ВНЗ.

Мистецтво народно-сценічного танцю, стимулюючи творче начало в майбутнього педагога-хореографа, розвиваючи естетичне, художнє, психічне, формуючи здібності і духовні потреби людини відповідно до соціальних вимог, набуває особливої ролі в процесі гармонійного, творчого, різностороннього розвитку особистості.

Схема творчої праці, в процесі вивчення народно-сценічного танцю, подібно така:

1. Задум, реалізація якого стає за мету.

Творчість балетмейстера немислима без постійного пошуку. Від пошуку задуму, від його значущості, масштабності залежить глибина та ступінь художнього обґрунтування життя майбутнього твору. Пошук теми, ідеї, сюжету для танцювальної композиції вимагає від створювача великих життєвих знань, знання літературних першоджерел, творів мистецтва, народного одягу, предметів побуту. Адже пошук і відбір співзвучних нашій епосі тем, їх значущість говорять про чіткість громадянської позиції балетмейстера, про його зрілість.

2. Збирання матеріалів, потрібних для реалізації задуму.

Основним методом збирання хореографічного та музичного фольклорного матеріалу є робота з населенням. На першому місці стоїть збір старовинного фольклору, який нажалі знаходиться на межі зникнення. Вивчаючи окремі композиційні малюнки та фрагменти танцювального фольклору, характер танцювальних рухів та манеру виконання, його необхідно відновлювати та доносити до глядача на сцену. Тільки збір фольклору та його сценічне втілення зможе реставрувати наші старовинні традиції і хореографічну культуру наших предків.

3. Обробка зібраних матеріалів шляхом аналізу та синтезу.

Систематизація та аналіз хореографічного та музичного фольклорного матеріалу для подальшого використання в сценічній інтерпретації є дуже важливим та значущим процесом, до якого потрібно відноситися з великою відповідальністю. Адже саме від цього залежить успіх майбутнього твору мистецтва. Особливу роботу балетмейстер проводить з композитором та

концертмейстером, в процесі якої відбувається пошук найкращого вирішення музики танцю та художником, підбираючи гармонійне співвідношення костюму з художнім образом композиції.

4. Технічна реалізація задуму (витвір мистецтва).

Створення змісту танцю є основою творчої роботи балетмейстера, в центрі уваги якого єдність змісту та драматургія його розвитку. На даному етапі відбувається розробка змісту майбутнього твору, визначається жанр, в якому він буде вирішуватись та форму: сольна, дуетна чи групова. Далі відбувається сам процес створення танцю, з дотриманням всіх законів драматургії: експозиції, зав'язки, розвитку дії, кульмінації та розв'язки.

Постановник створює хореографічний твір, виходячи з завдання поставленого перед ним, враховуючи емоційність, характер та образність музики, застосовуючи традиційні, асоціативні та дійові виражальні засоби.

Отже, на нашу думку, формування творчого потенціалу засобами народно-сценічного танцю – це цілеспрямований процес кількісних і якісних змін особистісних характеристик індивіда, формування творчої активності та мотивації, оволодіння прийомами творчої діяльності та її різнобічний вплив на розвиток та зростання всіх сутнісних сил особистості. Зокрема, фізичної сили та здоров'я, здатності до активної фізичної дії і праці, розуму, на основі якого формується здатність до пізнання, духовного життя, творчої активності, емоційно-вольової і дієво-практичної сфери, що забезпечують розвиток здатності до постановки цілей і їх досягнення, до відповідального вибору і прийняття рішень, а також до естетичного освоєння світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Отич О.М. Педагогіка мистецтва у розвитку творчого потенціалу педагога позашкільного навчального закладу / О.М. Отич // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи: зб. наук. пр. – Київ, 2011. – Вип. 3. – Ч.1. – С. 52-60.
2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: у 5-ти т. / В.О. Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1976. – Т. 1 – 654 с.

3. Телегин А.А. Народно-сценический танец и методика его преподавания: учеб. пособие для студентов высших учебных заведений культуры и искусств / А.А. Телегин. – Самара, 2005. – 229 с.